

**KAMER VOOR ONPARTIJDIGHEID EN
BESCHERMING VAN MINDERJARIGEN**

**ZAAK VAN VRM t. NV VLAAMSE RADIO- EN
TELEVISIEOMROEPORGANISATIE**

BESLISSING
nr. 2010/043

28 september 2010

In de zaak van VRM tegen NV Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie,

De Vlaamse Regulator voor de Media (kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen), samengesteld uit:

Dhr J. KAMOEN, *voorzitter*,
Mevr L. D'HAENENS, *ondervoorzitter*,
Dhr H. BLOEMEN,
Mevr D. DE POOT,
Dhr L. HELLIN,
Mevr B. NIELANDT,
Dhr R. OTTEN,
Dhr H. VAN HUMBEECK,
Dhr M. VAN NIEUWENBORGH,
Dhr D.VOORHOOF, *leden*

en Mevr M. VAN LOKEREN, *griffier*,

Na beraadslaging op 28 september 2010,
Neemt op dezelfde datum de volgende beslissing:

PROCEDURE

1. Ingevolge de opdracht van de kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen (hierna: de Tweede Kamer) van de Vlaamse Regulator voor de Media (hierna: de Regulator) van 19 januari 2010 aan de onderzoekscel van de Regulator, werd een onderzoek ingesteld door de onderzoekscel naar de naleving van artikel 42 van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie (hierna: het Mediadecreet) door de lineaire televisieomroeporganisaties, van of erkend door de Vlaamse Gemeenschap of aangemeld bij de Regulator.

Het betreft hier onder meer de uitzendingen van het omroepprogramma Eén van NV Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie, zoals uitgezonden op 23 juni 2010.

2. Op 7 juli 2010 legt de onderzoekscel van de Regulator aan de Tweede Kamer een onderzoeksrapport voor aangaande hiervoor vermelde uitzendingen.

3. Op 1 september 2010 beslist de Tweede Kamer van de Regulator om, op basis van de vaststellingen in het onderzoeksrapport, tegen NV Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie (hierna: VRT), met maatschappelijke zetel August Reyerslaan 52 te 1043 Brussel, een procedure op tegenspraak op te starten.

4. De beslissing om een procedure op tegenspraak op te starten wordt samen met het onderzoeksrapport bij aangetekende brief van 2 september 2010 aan de VRT meegedeeld.

5. De VRT bezorgt de schriftelijke opmerkingen aan de Regulator met een aangetekende brief van 17 september 2010.

Op de hoorzitting van 28 september 2010 wordt de VRT vertegenwoordigd door Merel Janssen en Peter Claes.

FEITEN

6. Uit het monitoring onderzoek van de uitzending via het omroepprogramma Eén van de openbare televisieomroeporganisatie van een aankondigingspot (trailer) voor de speelfilm 'De Zaak Alzheimer' op woensdag 23 juni 2010 omstreeks 19u00, volgend op het kwisprogramma 'Blokken' en net voor 'Het Nieuws', is gebleken dat de fragmenten betrekking hebben op een ontploffende wagen, de aanrijding van een motorrijder, een man die bij de keel wordt gevat en met een pistool op het hoofd onder schot wordt gehouden evenals een fragment waarin een man in close-up wordt vermoord bij middel van een schot in het voorhoofd.

Uit voornoemd onderzoek is gebleken dat het laatst aangeduide fragment identiek is aan de beelden uit een aankondigingspot voor ondermeer dezelfde speelfilm die aan de basis lag van de vaststelling van een inbreuk op art. 42 van het Mediadecreet in hoofde van de VRT door de Tweede Kamer van de Regulator, zijnde de beslissing nr. 2010/006 van 19 januari 2010.

TOEPASSELIJKE REGELS

7. Artikel 42 van het Mediadecreet luidt als volgt:

“Art. 42. Lineaire televisieomroeporganisaties mogen geen programma's uitzenden die de lichamelijke, geestelijke of zedelijke ontwikkeling van minderjarigen ernstig zouden kunnen aantasten, met name programma's waarin pornografische scènes of beelden van nodeloos geweld voorkomen.

Deze bepaling geldt ook voor andere programma's die schade kunnen toebrengen aan de lichamelijke, geestelijke of zedelijke ontwikkeling van minderjarigen, tenzij door de keuze van het tijdstip van uitzending of door technische maatregelen wordt gewaarborgd dat minderjarigen in het verzorgingsgebied of zendgebied de uitzendingen normaliter niet zullen zien of beluisteren.

Als dergelijke programma's ongecodeerd worden uitgezonden, moeten ze voorafgegaan worden door een akoestische waarschuwing of moeten ze gedurende de hele uitzending herkenbaar zijn aan een visueel symbool.

De bepalingen van het eerste en het tweede lid gelden ook voor aankondigingen van programma's die uitgezonden worden door lineaire televisieomroeporganisaties."

A. Argumenten van VRT

8. In de schriftelijke uiteenzetting laat de VRT gelden dat de trailer niet gelijkaardig is aan de vorige trailer die het voorwerp heeft uitgemaakt van de voornoemde beslissing van 19 januari 2010.

Het fragment waarin een man in close-up wordt vermoord bij middel van een schot in het voorhoofd, zou het meest herkenbare beeld uit de film zijn en vanuit marketingoogpunt onmisbaar voor de trailer voor de film. Om rekening te houden met de bepalingen rond de bescherming van minderjarigen, werd dit fragment doelbewust opgesplitst in twee stukken en ingekort zodat het beeld in een flits voorbij is. Door de snelle montage van de beelden wordt de essentie van de film niet weergegeven aan de hand van expliciete beelden maar aan de hand van suggestie. Aldus zou door het meer suggestieve van huidige trailer, deze ook geschikt zijn voor kinderen in tegenstelling tot de vroegere trailer waar de gewelddadige fragmenten langer en explicieter waren.

9. De VRT laat ook gelden dat zij haar interne richtlijnen voor de bescherming van minderjarigen bij de uitzending van trailers heeft verscherpt. Zo zou beslist geweest zijn dat op het generalistische net Eén alleen nog trailers mogen uitgezonden worden die geschikt zijn voor alle leeftijden om zoveel mogelijk problemen met de planning te vermijden. Dit houdt in dat expliciet tonen van seks en geweld wordt beschouwd als niet geschikt voor minderjarigen. Als bepaalde seksuele of gewelddadige scènes kenmerkend zijn voor het betrokken programma, wordt er gewerkt met snelle en suggestieve montage.

Tijdens de mondelinge uiteenzetting laat de VRT bijkomend gelden dat er door het Mediacollege werd beslist om op Eén enkel trailers te brengen die geschikt zijn voor minderjarigen zodat deze op alle momenten van de dag kunnen getoond worden. Op Canvas mogen alle trailers vertoond worden voorzien van het 16+ logo na het programma 'Terzake'.

Er wordt verklaard dat er bij het maken van de trailer voor de film 'De Zaak Alzheimer', aanvankelijk enige twijfel was of deze geschikt was voor minderjarigen maar er beslist werd om te gaan voor een snelle montage van de meest herkenbare beelden uit de film. Er wordt gesteld dat de VRT veel geld investeert in crimi-reeksen en het dan ook de bedoeling is om in prime-time een zo groot mogelijk publiek te bereiken.

B. Beoordeling

10. Artikel 220, § 2, van het Mediadecreet en artikel 18 van het Procedurebesluit bepalen dat de kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen ambtshalve uitspraak kan doen en kan overgaan tot een procedure op tegenspraak wat betreft het toezicht op artikel 42 en artikel 176, 1°, van het Mediadecreet.

De kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen van de Regulator heeft een opdracht gegeven aan de onderzoekscel en de onderzoekscel heeft op 7 juli 2010 een onderzoeksrapport opgesteld.

De gevolgen die een omroeporganisatie ondergaat als gevolg van een ambtshalve onderzoek vloeien voort uit het Mediadecreet en het Procedurebesluit die aan de kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen de bevoegdheid toewijzen om een ambtshalve onderzoek te voeren en uitspraak te doen.

11. Zoals vastgesteld werd in het onderzoeksrapport, is één van de fragmenten – de close-up van een man die wordt vermoord bij middel van een schot in het voorhoofd – identiek aan de beelden uit een aankondigingspot voor ondermeer dezelfde speelfilm die aan de basis lag van de vaststelling van een inbreuk op artikel 42 van het Mediadecreet in hoofde van de VRT, vaststelling die leidde tot de beslissing nr. 2010/006 van 19 januari 2010.

De argumentatie van de VRT met betrekking tot het splitsen van het fragment om het minder expliciet gewelddadig te maken, kan niet gevolgd worden.

Naast de keuze om in deze trailer ook andere expliciet gewelddadige scènes uit de film te verwerken, wordt opnieuw dezelfde close-up van een koelbloedige executie opgenomen. Er kon vastgesteld worden dat de montage niet zo snel gebeurde dat het beeld niet kon gevat worden.

Uit de argumenten die ter zitting werden verwoord, kan immers opgemaakt worden dat, hoewel oorspronkelijk nog twijfel bestond om deze scène opnieuw op te nemen, bij de beslissing overwegingen vanuit marketing oogpunt belangrijker werden geacht dan overwegingen met betrekking tot de bescherming van minderjarigen.

12. De VRT argumenteert ook dat, om een zo groot mogelijk publiek te bereiken, het noodzakelijk is dat de trailer de essentie van de film vat.

Voor zover de argumentatie van de VRT pertinent is en dit de integratie van de bewuste scène absoluut noodzakelijk maakt, impliceert dit dat de VRT in dit geval moet afzien een trailer met een dergelijke gruwelijke en schokkende scène te tonen en dus desgevallend geen aankondigingspot voor de film programmeren op een moment dat minderjarigen normaliter deze aankondiging kunnen zien. In het andere geval dient een trailer gemaakt te worden die rekening houdt met art. 42 van het Mediadecreet, wat impliceert dat bij de selectie van de fragmenten van een trailer voor een film enkel scènes worden geïntegreerd die in overeenstemming zijn met deze bepaling van art. 42 van het Mediadecreet.

13. Voor de beoordeling van de klacht dient de toetsing te gebeuren op basis van de bepaling van artikel 42 van het Mediadecreet. Om een inbreuk op art. 42, tweede lid vast te stellen, is het voldoende dat er aangetoond wordt dat het programma schade kan toebrengen aan de fysieke, mentale of zedelijke ontwikkeling van de minderjarige. Tenzij mocht blijken dat door de keuze van het tijdstip van uitzending of door technische maatregelen gewaarborgd is dat minderjarigen in het verzorgingsgebied of zendgebied de uitzendingen normaliter niet zullen zien of beluisteren. Dat geldt niet enkel voor programma's maar ook voor aankondigingen van programma's die uitgezonden worden door omroeporganisaties van of erkend door de Vlaamse Gemeenschap of aangemeld bij de Regulator (art. 42, vierde lid, van het Mediadecreet).

De Tweede Kamer is dus zoals voorheen van oordeel dat het tonen van gruwelijke of schokkende beelden een negatieve invloed kan hebben op de fysieke, mentale of zedelijke ontwikkeling van minderjarigen. De VRT heeft dat standpunt zoals voorheen verwoord in de beslissing nr. 2010/006 van 19 januari 2010 niet betwist en had zich zeker bewust moeten van zijn dat, gelet op het gegeven dat de trailer werd geprogrammeerd op een ogenblik dat ook jonge kinderen naar televisie kijken, onzorgvuldig is en in strijd met de voornoemde bepalingen en haar engagement om dat te vermijden.

Aldus blijft het principe gestand dat een omroeporganisatie, op een uur waarop een breed publiek kan bereikt worden, de nodige voorzorgen moet nemen om geen leeftijdsinadequate beelden uit te zenden die schade kunnen toebrengen aan de fysieke, mentale of zedelijke ontwikkeling van minderjarigen. De Tweede Kamer wijst er opnieuw op dat de VRT nochtans beschikte over de keuze om bij de samenstelling van de trailer minder schokkende of minder gruwelijke beelden te selecteren maar zij een andere beslissing nam.

Dit handelen is niet te verenigen met het voorheen opgenomen engagement om er in de toekomst op toe te zien dat trailers met fragmenten die schade kunnen berokkenen aan minderjarigen in de zin van art. 42 van het Mediadecreet, niet worden uitgezonden voor, tijdens of onmiddellijk na een familieprogramma, ten deze "Blokken".

Als gevolg van deze elementen is er reden om aan de VRT een sanctie op te leggen zoals hierna wordt bepaald.

OM DEZE REDENEN, BESLIST DE VLAAMSE REGULATOR VOOR DE MEDIA

In hoofde van NV Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie een inbreuk vast te stellen op artikel 42, tweede lid, van het Mediadecreet;

Overeenkomstig artikel 229, 1°, van het Mediadecreet NV Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie daarvoor een waarschuwing te geven.

Aldus uitgesproken te Brussel, op 28 september 2010.

M. VAN LOKEREN
griffier

J. KAMOEN
voorzitter

Tegen deze beslissing kan beroep tot nietigverklaring worden aangetekend bij de Raad van State. Dat beroep moet worden ingesteld bij aangetekende brief binnen zestig dagen na de kennisgeving, overeenkomstig de bepalingen van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het besluit van de regent van 23 augustus 1948 tot regeling van de rechtspleging voor de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.